

فهرست مطالب

فهرست مطالب.....	هـ
پیشگفتار.....	۱۱
فصل اول: کلیات و مفاهیم.....	۲۱
۱-۱. محل بحث از قاعده عرضه.....	۲۳
۱-۲. ادله حجیت قاعده عرضه.....	۲۴
۱-۲-۱. دلیل عقلی قاعده عرضه.....	۲۴
۲-۲-۱. دلیل نقلی قاعده عرضه.....	۲۵
۱-۲-۲-۱. بکارگیری عرضه بر قرآن از سوی معصومین (علیهم السلام).....	۲۹
۱-۱-۲-۲-۱. ارث پیامبران.....	۲۹
۲-۱-۲-۲-۱. منع از قیل و قال.....	۳۱
۳-۱-۲-۲-۱. سه طلاق در یک مجلس.....	۳۳
۴-۱-۲-۲-۱. رضایت ابوبکر از خدا.....	۳۵
۵-۱-۲-۲-۱. امکان تغییر پیامبر (صلی الله علیه و آله).....	۳۶
۶-۱-۲-۲-۱. شک پیامبر، در پیامبری خویش.....	۳۷
۷-۱-۲-۲-۱. نزول عذاب در حضور پیامبر (صلی الله علیه و آله).....	۳۸
۸-۱-۲-۲-۱. ولایت امام علی (علیه السلام).....	۳۹
۱-۳. پیش فرض‌ها و موانع اجرای قاعده عرضه.....	۴۱
۱-۴. مفهوم‌شناسی قاعده عرضه.....	۵۱
۱-۴-۱. مفهوم کتاب و قرآن.....	۵۱
۱-۴-۲. حجیت ظواهر قرآن.....	۶۰
۱-۴-۳. کاربردهای قاعده عرضه.....	۶۴
۱-۴-۴. نسبت روایت با قرآن و حکم آنها.....	۶۹

۱-۴-۴-۱. مفهوم‌شناسی موافقت با قرآن	۷۴
۲-۴-۴-۱. مفهوم‌شناسی عدم موافقت با قرآن	۷۷
۳-۴-۴-۱. مفهوم‌شناسی مخالفت با قرآن	۷۸
۴-۴-۴-۱. حکم روایات غیر مخالف(نه موافق و نه مخالف)	۸۲
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	۸۴
فصل دوم: کاربرد عرضه بر قرآن در ارزیابی روایات تفسیری کلامی	۸۷
۲-۱. تفسیر رحمان و رحیم	۹۰
۲-۲. روایت کما تعیشون تموتون	۹۷
۲-۳. تفسیر آیه ۸۹ سوره البقره	۹۸
۲-۴. داستان هاروت و ماروت	۱۰۱
۴-۴-۲. عصمت فرشتگان	۱۱۱
۲-۵. رنگ خدا	۱۲۶
۲-۶. شهادت پیامبر خدا بر پاکی همه امت	۱۲۷
۲-۷. زمان بعثت پیامبر ﷺ	۱۳۰
۲-۸. نسبت عرش و کرسی	۱۳۴
۲-۹. مرگ حضرت عیسی	۱۳۹
۲-۱۰. میثاق پیامبران	۱۴۴
۲-۱۱. شناخت امام	۱۴۷
۲-۱۲. ایمان سادات فاطمی به ائمه <small>علیهم‌السلام</small> بر حق	۱۵۰
۲-۱۳. ایمان اهل کتاب پیش از مرگ	۱۵۱
۲-۱۴. روایات غدیر خم	۱۵۳
۲-۱۵. مخاطب قرآن	۱۵۷
۲-۱۶. روایات تسلیم بودن در فتنه	۱۵۸

کاربست قاعده عرضه بر قرآن در اعتبارسنجی روایات

ز

- ۱۷-۲. مراد از وحی به حواریون..... ۱۵۹
- ۱۸-۲. رؤیت خدا با چشم سر..... ۱۶۰
- ۱۹-۲. نسبت آزر و حضرت ابراهیم علیه السلام..... ۱۶۱
- ۲۰-۲. نسبت شرک به آدم و حوا..... ۱۷۰
- ۲۱-۲. تمثّل شیطان..... ۱۷۳
- ۲۲-۲. تفسیر عذاب در آیه ۲۶ سوره التوبه..... ۱۷۴
- ۲۳-۲. تصمیمگیری سرخود جبرئیل علیه السلام!..... ۱۷۵
- ۲۴-۲. پایانپذیری عذاب جهنم..... ۱۷۷
- ۲۵-۲. نسبت شرک و لغزش به یوسف علیه السلام..... ۱۷۸
- ۲۶-۲. تحریف در قرآن..... ۱۸۰
- ۲۷-۲. مراد از سجده با رغبت و با کراهت..... ۱۸۲
- ۲۸-۲. مراد از اولوالعزم..... ۱۸۳
- ۲۹-۲. سحر النبی..... ۱۸۵
- ۳۰-۲. گریه بر میّت..... ۱۸۷
- ۳۱-۲. عصمت پیامبران..... ۱۸۸
- ۳۲-۲. داستان حضرت ایوب..... ۱۹۰
- ۳۳-۲. اجبار به پذیرش اسلام..... ۱۹۲
- ۳۴-۲. نفی آفرینش از ماده‌ای دیگر..... ۱۹۳
- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری..... ۱۹۵
- فصل سوم: بررسی کاربرد عرضه بر قرآن در روایات تفسیری فقهی..... ۱۹۷
- ۱-۳. حکم نزدیکی پس از حیض..... ۲۰۲
- ۲-۳. حیل‌های فرار از ربا..... ۲۰۵

۲۰۷	۳-۳. نسخ آیه ۶ سوره النساء.....
۲۰۸	۳-۴. مراد از به هلاکت انداختن جان.....
۲۱۰	۳-۵. دنیا دارایی ائمه اطهار <small>علیهم السلام</small>
۲۱۱	۳-۶. شرایط جواز تصرف در مال: بلوغ.....
۲۱۴	۳-۷. حرمت ازدواج با مطلق مادر زن.....
۲۱۷	۳-۸. زمان نهی از مست نماز خواندن.....
۲۱۸	۳-۹. مراد از تغییر در خلقت الهی (النساء/۱۱۸).....
۲۲۰	۳-۱۰. حاجب نبودن دختر برادر.....
۲۲۱	۳-۱۱. نجاست خمر.....
۲۲۳	۳-۱۲. وجوب فدیة بر مریض مفطر.....
۲۲۳	۳-۱۳. تقیه.....
۲۲۴	۳-۱۴. محرمیت رضاعی.....
۲۲۷	۳-۱۵. قتل زن و کودک.....
۲۲۸	۳-۱۶. ازدواج متعه.....
۲۳۰	۳-۱۷. نشر حرمت رضاع.....
۲۳۱	۳-۱۸. اخلاص در عبادت.....
۲۳۱	۳-۱۹. سکوت مأموم در قرائت امام در نماز.....
۲۳۳	۳-۲۰. اختصاص ماترک به دین میت.....
۲۳۴	۳-۲۱. حکم قذف آزاد توسط بنده.....
۲۳۵	۳-۲۲. عده زن یائسه و دختر نابالغ.....
۲۳۷	۳-۲۳. حکم وصیت برای وارث.....
۲۴۱	جمع بندی و نتیجه گیری.....

کاربست قاعده عرضه بر قرآن در اعتبارسنجی روایات

ط

- فصل چهارم: بررسی کاربرد عرضه بر قرآن در روایات علوم قرآنی ۲۴۵
- ۴-۱. فضیلت بسمله و نوزده زبانیه دوزخ ۲۴۷
- ۴-۲. کعبه و حجرالاسود ۲۴۹
- ۴-۳. وجوب روزه ماه رمضان بر پیامبران ۲۵۴
- ۴-۴. نزول قرآن به بیت المعمور ۲۵۷
- ۴-۵. شأن نزول آیه ۲۰۷ سوره البقره ۲۵۹
- ۴-۶. سبب نزول آیه ۲۱۷ سوره البقره ۲۶۳
- ۴-۷. شخصیت آیه ۲۵۹ سوره البقره ۲۶۵
- ۴-۸. شأن نزول آیه ۱۲ سوره آل عمران ۲۷۴
- ۴-۹. تصرف ابلیس در دیده‌ها ۲۷۸
- ۴-۱۰. دحو الارض ۲۷۹
- ۴-۱۱. آفرینش حواء و زنان ۲۸۱
- ۴-۱۲. چگونگی گسترش فرزندان آدم ۲۸۳
- ۴-۱۳. انسان‌های پیش از آدم ابوالبشر علیه السلام ۲۸۹
- ۴-۱۴. روایات تیه ۲۹۰
- ۴-۱۵. ماجرای دو پسر آدم علیهما السلام ۲۹۱
- ۴-۱۶. آیه ۷۸ سوره المائده ۲۹۳
- ۴-۱۷. سبب نزول آیه ۴۷ سوره الانعام ۲۹۳
- ۴-۱۸. داستان حضرت الیاس ۲۹۴
- ۴-۱۹. عصای موسی علیه السلام ۲۹۵
- ۴-۲۰. قدرت سامری ۲۹۹
- ۴-۲۱. مجازات عمل نکردن به نهی از منکر ۳۰۱

۲۲-۴. زمان نزول آیه ۹ سوره الانفال	۳۰۳
۲۳-۴. شأن نزول آیه ۵۶ سوره الانفال	۳۰۴
۲۴-۴. آیات ۶۲ و ۶۴ سوره الانفال	۳۰۵
۲۵-۴. همراهان یوسف: مأمور یا زندان	۳۰۶
۲۶-۴. آرامش دل‌ها با ذکر رسول خدا ﷺ	۳۰۶
۲۷-۴. خضر: پیامبر یا دانشمند	۳۰۷
۲۸-۴. اسماعیل صادق الوعد	۳۰۸
۲۹-۴. صعود ادریس به آسمان‌ها	۳۰۹
۳۰-۴. شأن نزول آیه ۷۷ سوره مریم	۳۱۱
۳۱-۴. مراد از ضمیر آیه ۴۵ سوره سبأ	۳۱۲
۳۲-۴. دریافت روزانه نامه عمل	۳۱۳
۳۳-۴. شأن نزول آیه ۵۴ سوره الانعام	۳۱۴
۳۴-۴. مراد از انسان در آیه ۱۶ سوره الحشر	۳۱۴
۳۵-۴. مراحل خلقت انسان	۳۱۵
۳۶-۴. نقد برخی شواهد	۳۱۶
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	۳۱۹
فصل پنجم: تحلیل عملکرد مفسران و نتیجه‌گیری	۳۲۳
۱-۵. بررسی و تحلیل عملکرد مفسران	۳۲۴
۲-۵. عملکرد علامه طباطبایی در بهره‌گیری از مفاهیم قرآنی	۳۳۲
جمع‌بندی و نتیجه‌گیری	۳۳۵
منابع	۳۳۶
کتابنامه	۳۳۶
مقالات	۳۶۱

پیشگفتار

زبان قرآن به عنوان کتاب هدایت، به شیوه‌ای برگزیده شده که مخاطبان‌ش را به سرمنزل مقصود هدایت و رستگاری برساند، ولی وجود عوارض خارجی و خصوصیات سبک بیانی قرآن، ابهام‌هایی در فهم آن پدید آورده که مخاطبان غیر معصومش را نیازمند تفسیر ساخته است.^۱ از این رو، روایات تفسیری که روشن‌گر شأنی از شؤون آیات قرآن هستند،^۲ به دلیل حکایت تعلیمات معصومین علیهم‌السلام به عنوان عهده‌داران تبیین و تفسیر کلام خدا [النحل/۴۴]، جایگاه ویژه‌ای یافته‌اند.^۳

حکایت سینه به سینه روایات تفسیری و نقل آنها از نسخه‌ای به نسخه دیگر در طول سالیان و قرن‌های متمادی موجب بروز آسیب‌های بسیاری در آنها شده است؛ زیرا برخی از راویان در نقل روایات دچار سهو و اشتباه شده و برخی هم در پدید آوردن فزونی و کاستی در آنها به قصد گمراه نمودن مردم و بدعت‌گذاری

۱ - معرفت، ۱۴۱۸، ج. ۱، ص. ۱۴.

۲ - احسانی فر لنگرودی، ۱۳۸۵، ص. ۴۶۶-۴۶۵؛ نصرالله پورعلمداری، ۱۳۹۱، ص. ۷۴-۷۳. بنا بر این، روایات تفسیری، به هر روایتی که در راه تبیین قرآن قرار گیرد، اعم از اینکه متعلق به نزول، قرائت، بیان معانی ظاهری، باطنی و یا تنزیل و تأویل آن باشد، گفته می‌شود.

۳ - طباطبایی، ۱۳۵۳، ص. ۸۸؛ معرفت، ۱۴۱۸، ج. ۲، ص. ۲۶؛ بابایی، ۱۳۹۰، ج. ۱، ص. ۱۲۲.